

ΕΡΕΥΝΗΤΙΚΗ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ

- 05. 2018 – 07.2019 Επιστημονικώς υπεύθυνη του έργου «**Πρόγραμμα διδακτικής των ξένων γλωσσών του Αριστοτελείου Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης**» (<http://prodi.del.auth.gr/>). Το Πρόγραμμα προσφέρεται εξ αποστάσεως (e-learning) και σκοπός του είναι η επαρκής κατάρτιση των κατόχων πιστοποίησης γλωσσομάθειας επιπέδου Γ2 στη Διδακτική Μεθοδολογία των Ξένων Γλωσσών στο πλαίσιο της απασχόλησης τους στους χώρους της άτυπης εκπαίδευσης.
- 03. - 12.2015 Αξιολογήτρια του Προγράμματος «**Μαθήματα ελληνικής γλώσσας, ιστορίας και πολιτισμού σε μετανάστες ανέργους, μητέρες, άτομα με αναπηρία (ΑμεΑ) και αναλφάβητους**» (ΜΑΘ.Ε.ΜΕ), Έργο 1.3.β /13, Δράση 1.3/13: «Εκπαίδευση και επιμόρφωση των νομίμως διαμενόντων π.τ.χ.» που υλοποιήθηκε σε συνεργασία με τοπικούς φορείς σε επτά πόλεις από το Εργαστήριο Μελέτης, Διδασκαλίας και Διάδοσης της Ελληνικής Γλώσσας του Πανεπιστημίου Θεσσαλίας.
<http://greeklanglab.pre.uth.gr/el/ereunitika-programmata/matheme/>
- 1.1.-31.12.2014 Επιστημονικώς υπεύθυνη του έργου «**Αφηγήσεις, ανίχνευση ταυτοτήτων και γλωσσική παρέμβαση**». Έργο της Επιτροπής Ερευνών Α.Π.Θ. Το έργο υλοποιήθηκε στο Α.Π.Θ. Μαθητικά κείμενα (2873) τα οποία παρατίθενται όπως έχουν γραφτεί από τους μαθητές και τις μαθήτριες και αποτελούν υλικό πρωτότυπο και μοναδικό για τον ελλαδικό χώρο ταξινομήθηκαν κατά γεωγραφική περιοχή, βαθμίδα εκπαίδευσης, σχολείο και τάξη και ψηφιοποιήθηκαν Τα ηλεκτρονικά σώματα μαθητικών κειμένων (learner corpora· ΗΣΜΚ) που δημιουργήθηκαν είναι διαθέσιμα και προσβάσιμα στους ερευνητές και τις ερευνήτριες που θα επιθυμούσαν να τα αξιοποιήσουν.
<http://www.del.auth.gr/index.php/el/erevna/ergasthrio-ekpaideftikhs-erevnas/afigiseis>

- 2014 Επιστημονικώς υπεύθυνη για τα αυτοχρηματοδοτούμενα **Προγράμματα Γλωσσικής Κατάρτισης** (Δια βίου Εκπαίδευση) που υλοποιήθηκαν στο Α.Π.Θ. (<http://www.glossika.gr/>)
  - ✦ «*Διαχείριση νομικών κειμένων του αγγλικού νομικού συστήματος για επαγγελματική χρήση (ILEC)*»
  - ✦ «*Συγκριτική διαχείριση νομικών κειμένων (εξώδικες δηλώσεις, συμβάσεις, καταστατικά εταιριών, δικαστικές αποφάσεις) του ελληνικού και του γερμανικού νομικού συστήματος*»

- 2013 Επιστημονικώς υπεύθυνη για τα αυτοχρηματοδοτούμενα **Προγράμματα Γλωσσικής Κατάρτισης** (Δια βίου Εκπαίδευση) που υλοποιούνται στο Α.Π.Θ. (<http://www.glossika.gr/>)
  - ✦ «*Συγκριτική διαχείριση νομικών κειμένων (εξώδικες δηλώσεις, συμβάσεις, καταστατικά εταιριών, δικαστικές αποφάσεις) του ελληνικού και του αγγλικού νομικού συστήματος*»
  - ✦ «*Επικοινωνιακές δεξιότητες στην αγγλική γλώσσα για την ανεύρεση εργασίας*»
  - ✦ «*Προετοιμασία για συμμετοχή σε μεταπτυχιακά προγράμματα σπουδών, επιστημονικά προγράμματα και ερευνητικά κέντρα του εξωτερικού*»

- 2011-2013 peer reviewer για την Ελλάδα στο Πρόγραμμα **Language Rich Europe** της Ευρωπαϊκής Επιτροπής που υλοποιήθηκε από το British Council/Brussel με τη συνεργασία πάνω από 30 Ιδρυμάτων και Οργανισμών σε 20 ευρωπαϊκές χώρες (<http://www.language-rich.eu/home/welcome.html>). Το Πρόγραμμα έδωσε έμφαση σε μία νέα προσέγγιση για τις γλώσσες αναπτύσσοντας έναν ευρωπαϊκό δείκτη για την πολιτική και τις πρακτικές της πολυγλωσσίας.

- 2011 -2012 Επιστημονικώς υπεύθυνη του υποέργου «**Ανίχνευση αναγκών για την ενίσχυση της γλώσσας καταγωγής των αλλοδαπών και παλιννοστούντων μαθητών**» της πράξης «Εκπαίδευση αλλοδαπών και παλιννοστούντων μαθητών», ΕΣΠΑ (2007-2013) (<http://www.diapolis.auth.gr/>)

Το υποέργο ανίχνευσε - με την εκπόνηση των κατάλληλων εργαλείων συλλογής πληροφοριών - τις ανάγκες / επιθυμίες των ίδιων των αλλοδαπών και παλιννοστούντων μαθητών και των οικογενειών τους ως προς την ενίσχυση της γλώσσας

καταγωγής τους με μαθήματα στο δημόσιο σχολείο. Παράλληλα, καταγράφηκαν οι παράγοντες με τους οποίους φαίνεται να συνδέεται η επιθυμία για την ανάπτυξη ή βελτίωση δεξιοτήτων στη γλώσσα καταγωγής καθώς και οι δεξιότητες που έχουν ήδη αναπτύξει οι παλιννοστούντες και αλλοδαποί μαθητές στη γλώσσα καταγωγής τους (αυτοξιολόγηση). Η ενδυνάμωση και ανάπτυξη γλωσσικών δεξιοτήτων στη γλώσσα καταγωγής θεωρείται ότι αποτελεί δικαίωμα αλλά και πλεονέκτημα στο πλαίσιο των πρωτοβουλιών σε ευρωπαϊκό επίπεδο για τα ανθρώπινα δικαιώματα και την προώθηση της εκμάθησης γλωσσών και της γλωσσικής πολυμορφίας. Καταγράφηκαν επίσης παραδείγματα καλής πρακτικής από άλλες χώρες της Ε.Ε. και εκτός αυτής και κατατέθηκε πρόταση στο Υπουργείο Παιδείας για εναλλακτικούς τρόπους ενίσχυσης των γλωσσών των αλλοδαπών και παλιννοστούντων μαθητών στο δημόσιο σχολείο.
<http://www.diapolis.auth.gr/index.php/2013-10-17-09-02-51/51>

- 2011 – 2013: Επιστημονικώς υπεύθυνη του υποέργου **«Επιμόρφωση ομογενών και αλλογενών εκπαιδευτικών από τις Παρευξείνιες Δημοκρατίες»** της πράξης «Ελληνόγλωσση Πρωτοβάθμια και Δευτεροβάθμια Διαπολιτισμική Εκπαίδευση στη Διασπορά», ΕΣΠΑ (2007-2013) το οποίο συντόνισε το Εργαστήριο Διαπολιτισμικών και Μεταναστευτικών Μελετών (Ε.ΔΙΑ.Μ.ΜΕ.) του Πανεπιστημίου Κρήτης

Το υποέργο υλοποιήθηκε στο Α.Π.Θ. Σχεδιάστηκαν και οργανώθηκαν σεμινάρια επιμόρφωσης ομογενών εκπαιδευτικών που διδάσκουν την ελληνική ως ξένη / δεύτερη γλώσσα σε μαθητές και ενήλικες στις παρευξείνιες χώρες (<http://diaspora.web.auth.gr>)

- 2010-2013 Επιστημονική συνεργάτης στο υποέργο **«Διαμόρφωση εκπαιδευτικής πολιτικής για την ξενόγλωσση εκπαίδευση στην Ελλάδα»** της πράξης «Νέες Πολιτικές ξενόγλωσσης εκπαίδευσης στο σχολείο: η εκμάθηση της αγγλικής σε πρώιμη ηλικία» το οποίο συντονίζει το ΕΚΠΑ (<http://rcel.enl.uoa.gr/xenesglosses/ep.htm>)

Το υποέργο είχε ως τελικό σκοπό την εκπόνηση πλαισίου συγκροτημένης πρότασης πολιτικής της ξενόγλωσσης εκπαίδευσης στην Ελλάδα –πολιτικής που να ανταποκρίνεται στις σύγχρονες απαιτήσεις και να ακολουθεί τις οδηγίες και

συστάσεις της Ευρωπαϊκής Επιτροπής για την προώθηση της πολυγλωσσίας.

Εκπονήθηκαν μελέτες οι οποίες απαντούν μεταξύ άλλων και σε ερωτήματα όπως ποιες θα είναι οι «ξένες» γλώσσες που θα συμπεριληφθούν στο σχολικό πρόγραμμα σπουδών της Α/θμιας και Β/θμιας εκπαίδευσης; Με ποιόν τρόπο θα περιληφθούν (λ.χ. για πόσες ώρες, κάτω από ποιες προϋποθέσεις, κ.ά.); Η Ελληνική (θα) προσφέρεται ως ξένη ή δεύτερη γλώσσα στο σχολείο και κάτω από ποιες προϋποθέσεις; Σε ποιες περιπτώσεις θα προσφέρονται ως υποχρεωτικά μαθήματα και μαθήματα επιλογής οι «ξένες» γλώσσες και ποιες θεωρούνται ξένες γλώσσες; Με ποιους τρόπους θα είναι η ξενόγλωσση εκπαίδευση αποτελεσματική στο δημόσιο σχολείο και πως θα ανταποκρίνεται στις ανάγκες των πολιτών; Πόσο στοιχίζει η ιδιωτική ξενόγλωσση εκπαίδευση στον τόπο μας και πόσο στοιχίζει η έλλειψη γλωσσικής εκπαίδευσης στους πολίτες και τους μετανάστες;

- 2007 - 2010 Επιστημονική συνεργάτης στο Πρόγραμμα **MOLAN - Network for the exchange of information about good practices that serve to motivate language learners (Lifelong Learning Programme / Key Activity 2 - Languages)**
(= **MOLAN - Θεματικό Δίκτυο για την ανταλλαγή πληροφοριών σχετικά με επιτυχημένες εφαρμογές που συντελούν στη δημιουργία κινήτρων για την εκμάθηση ξένων γλωσσών (Πρόγραμμα δια βίου Εκπαίδευσης / Δράση 2 - Γλώσσες)**
(<http://www.molan-network.eu/>)

Το πρόγραμμα συντόνισε το Freie Universität Berlin και είχε δύο οριζόντιες δράσεις. Η πρώτη (RES1) αφορά στην Τριτοβάθμια και η δεύτερη (RES2) στην Πρωτοβάθμια και Δευτεροβάθμια Εκπαίδευση. Τα Πανεπιστήμια, τα σχολεία, τα δίκτυα και οι αρχές που συμμετέχουν στο MOLAN έχουν αναπτύξει συγκεκριμένη πολιτική και διάφορες στρατηγικές που επηρεάζουν θετικά τους μαθητές και τους φοιτητές, ώστε να μάθουν ξένες γλώσσες, συμπεριλαμβανομένων των λιγότερο χρησιμοποιούμενων γλωσσών, όπως η ελληνική, των γλωσσών των μεταναστών και των μεγάλων διεθνών γλωσσών.

Το Πρόγραμμα MOLAN είχε ως στόχους να

- ετοιμάσει μελέτες περίπτωσης για επιτυχημένες πολιτικές και στρατηγικές (όπου θα συμπεριλαμβάνονται και παραδείγματα συνεργασίας μεταξύ διαφόρων επιπέδων της Εκπαίδευσης)

- προσκαλέσει οργανισμούς και δίκτυα που δεν συμμετέχουν στο Πρόγραμμα να στείλουν μελέτες περίπτωσης σχετικές με επιτυχημένες καινοτόμες πολιτικές και πρακτικές
  - επεξεργαστεί όλες τις προηγούμενες μελέτες με στόχο να εντοπιστούν οι παράμετροι επιτυχίας που θα μπορούσαν να αξιοποιηθούν και σε άλλες διαφορετικές συνθήκες εφαρμογής
  - δημιουργήσει ένα ηλεκτρονικό σύστημα που θα διευκολύνει την επανάκτηση των πληροφοριών που θα είναι σχετικές με τα κίνητρα μάθησης των «μαθητών»
  - δημοσιεύσει ένα βιβλίο – οδηγό σχετικά με τους τρόπους που θα αποκτήσουν κίνητρα για να μάθουν ξένες γλώσσες οι νέοι ευρωπαίοι πολίτες στην Πρωτοβάθμια και Δευτεροβάθμια Εκπαίδευση
  - οργανώσει μία σειρά αποκεντρωμένες και κεντρικές επιστημονικές Συναντήσεις που θα διαδώσουν τα αποτελέσματα των δραστηριοτήτων του Προγράμματος
  - συμβάλλει στη δημιουργία διατομεακών υποστηρικτικών δικτύων σε τοπικό και περιφερειακό επίπεδο που θα έχουν ως στόχο να ωθήσουν τους νέους ευρωπαίους πολίτες στην εκμάθηση ξένων γλωσσών και σε συνεργασίες σε ευρωπαϊκό επίπεδο
- 2007– 2008: Επιστημονικώς υπεύθυνη του υποέργου **«Ανίχνευση Κοινωνικών Αναγκών για την Πιστοποίηση Γλωσσομάθειας για Ειδική Χρήση της Γλώσσας»** της πράξης «Σύστημα Αξιολόγησης και Πιστοποίησης Γλωσσομάθειας» που υλοποιήθηκε στο Α.Π.Θ., Πρόγραμμα ΕΠΕΑΕΚ του Υπουργείου Παιδείας

Το υποέργο ανίχνευσε τις κοινωνικές ανάγκες ως προς την πιστοποίηση της γλωσσομάθειας για επαγγελματική χρήση της γλώσσας. Η πιστοποίηση γλωσσικών δεξιοτήτων που έχουν σχέση με την επαγγελματική ζωή θεωρείται ότι αποτελεί πλεονέκτημα για την απασχολησιμότητα των εργαζομένων (πρβ. Σχέδιο δράσης 2004 - 2006 για την Προώθηση της εκμάθησης γλωσσών και της γλωσσικής πολυμορφίας της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, 2004: 21, 49,54, 65).

Στο πλαίσιο του υποέργου καταγράφηκαν τα συστήματα πιστοποίησης για ειδική χρήση της γλώσσας που υφίστανται σε άλλες χώρες της Ε.Ε. και διερευνήθηκαν - με την εκπόνηση των κατάλληλων εργαλείων συλλογής πληροφοριών - οι ανάγκες για την πιστοποίηση ειδικών επαγγελματικών γλωσσικών δεξιοτήτων που πιθανώς ήδη υπάρχουν ή αναδύονται στο νέο οικονομικό / επαγγελματικό περιβάλλον στην ελληνική κοινωνία.

- 2005 – 2008: Επιστημονικώς υπεύθυνη υποέργου του Προγράμματος «**Παιδεία Ομογενών**» το οποίο συντόνιζε το Ε.Δ.Ι.Α.Μ.ΜΕ , Πανεπιστήμιο Κρήτης, Πρόγραμμα ΕΠΕΑΕΚ του Υπουργείου Παιδείας

Το υποέργο υλοποιήθηκε στο Α.Π.Θ. και περιλάμβανε σεμινάρια επιμόρφωσης ομογενών εκπαιδευτικών από τις παρευξείνιες χώρες όπου διδάσκουν την ελληνική γλώσσα. Παράλληλα αναπτύχθηκε εκπαιδευτικό υλικό για τη διδασκαλία της Ελληνικής ως ξένης γλώσσας σε μαθητές στη Διασπορά.

- 2005 – 2007: Επιστημονικώς υπεύθυνη για το Πρόγραμμα: **“Standardization of Teaching Methods of less Popular European Languages –intensive courses, introductory modules” (UNIQUE)** που συντόνισε το University of Economics in Katowice, Πολωνία και υλοποιήθηκε στο Α.Π.Θ. μέσω του Σχολείου Νέας Ελληνικής Γλώσσας, Πρόγραμμα Leonardo Da Vinci

Πρόκειται για πιλοτικό πρόγραμμα που στόχευε στην τυποποίηση μεθόδων διδασκαλίας για τις λιγότερο ομιλούμενες γλώσσες στην Ευρώπη, όταν αυτές διδάσκονται ως ξένες σε ενήλικες, αλλοδαπούς εργαζόμενους ή φοιτητές. Οι γλωσσικές ανάγκες του συγκεκριμένου κοινού – στόχου καταγράφηκαν μετά από έρευνα στον κοινωνικό και εργασιακό χώρο των χωρών υποδοχής και αποτέλεσαν τον κοινό τόπο για το syllabus και το διδακτικό υλικό στο οποίο στηρίχθηκε η τυποποίηση της πρότασης διδασκαλίας και για την ελληνική ως ξένη γλώσσα σε αλλοδαπούς εργαζόμενους ή φοιτητές στην Ελλάδα.

Η πρόταση ελέγχθηκε ως προς την αποτελεσματικότητά της με δειγματικές διδασκαλίες στο Σχολείο Νέας Ελληνικής Γλώσσας του Α.Π.Θ.

Στην πρώτη φάση του προγράμματος συμμετείχαν 5 χώρες: Βέλγιο, Ελλάδα, Λιθουανία, Πολωνία, Σλοβακία.

- 2003 – 2008: Επιστημονικώς υπεύθυνη για το πρόγραμμα **«Αναμόρφωση Προγραμμάτων Προπτυχιακών Σπουδών του Α.Π.Θ.: Τμήμα Γερμανικής Γλώσσας και Φιλολογίας»**, Πρόγραμμα ΕΠΕΑΕΚ του Υπουργείου Παιδείας

Μέσα από το Πρόγραμμα προτάθηκε και υλοποιήθηκε το Νέο Πρόγραμμα Σπουδών (ΝΕ.ΠΡΟ.Σ.) του Τμήματος Γερμανικής Γλώσσας και Φιλολογίας που διαφοροποιείται από το παλιό και στη φιλοσοφία και στην πρακτική εφαρμογή του.

Σημαντικές καινοτομίες του ΝΕ.ΠΡΟ.Σ.: 1. Καθιερώθηκαν δύο κύκλοι σπουδών που ο καθένας τους διαρκεί τέσσερα εξάμηνα. Ο *Α΄ Κύκλος Σπουδών* περιλαμβάνει τα *υποχρεωτικά μαθήματα* και εξασφαλίζει την απόκτηση βασικών γνώσεων στα γνωστικά αντικείμενα του Τμήματος. Ο *Β΄ Κύκλος Σπουδών* περιλαμβάνει ως επί το πλείστον μαθήματα κατεύθυνσης και στοχεύει στην ειδίκευση των φοιτητών/τριών σε ένα από τα βασικά γνωστικά αντικείμενα του Τμήματος: 1. Γλωσσολογία και Διδακτική και 2. Λογοτεχνία και Πολιτισμό. Τα μαθήματα κατεύθυνσης έχουν ως επί το πλείστον σεμιναριακή μορφή (μικρά ακροατήρια, και αξιολόγηση βάσει προφορικών παρουσιάσεων και γραπτών εργασιών).

2. Καθιερώθηκε η εσωτερική αξιολόγηση του Π.Σ. (ανά μάθημα / κάθε εξάμηνο) τόσο από τους φοιτητές/ φοιτήτριες όσο και από τους διδάσκοντες και τις διδάσκουσες και *συνολικά* από την ΕΥ στην έκθεση εσωτερικής αξιολόγησης.

3. Καθιερώθηκε η εξωτερική αξιολόγηση του Π.Σ που έγινε ανά διετία από τον καθ. Hans Bickes, Πανεπιστήμιο Ανόβερου.

- *1997 - 1999*: Επιστημονική συνεργάτης στην πρώτη φάση του ερευνητικού προγράμματος ΞΕΝΙΟΣ, «**Ξενογλωσση Κατάρτιση στους Τομείς της Οικονομίας και των Διεθνών Σχέσεων μέσω των Τεχνολογιών της Πληροφόρησης**» το οποίο υλοποιήθηκε στο Α.Π.Θ., Πρόγραμμα ΕΠΕΑΕΚ, ενέργεια 3.1.α

Το πρόγραμμα είχε ως στόχο την εξειδικευμένη γλωσσική κατάρτιση των μελλοντικών καθηγητών ξένων γλωσσών στα πεδία της Οικονομίας και των Ευρωπαϊκών και Διεθνών Σχέσεων. Με βάση πορίσματα ανάλυσης γλωσσικών αναγκών στον κοινωνικό χώρο αναπτύχθηκε ένα αρθρωτό πρόγραμμα σπουδών ως πρόταση εναλλακτικού μοντέλου εκπαίδευσης. Παράλληλα αναπτύχθηκαν ανάλογα πακέτα διδακτικών υλικών τεχνολογίας «πολυμέσων». Επιστημονικώς υπεύθυνη και συντονίστρια της ερευνητικής ομάδας που είχε ως αντικείμενο τη γερμανική γλώσσα.

- 1997 - 1999: Επιστημονική συνεργάτης / συντονίστρια δράσης στο πρόγραμμα: «**Εκπαίδευση παλιννοστούντων και αλλοδαπών μαθητών**» το οποίο συντόνισε ο Τομέας Παιδαγωγικής Φ.Λ.Σ. Ε.Κ.Π.Α. , Πρόγραμμα του Υπουργείου Παιδείας (2^ο Κοινοτικό Πλαίσιο Στήριξης)

Το πρόγραμμα στην πρώτη φάση είχε παρεμβατικό χαρακτήρα και απέβλεπε στη δημιουργία καλύτερων προϋποθέσεων για την ομαλή ένταξη και φοίτηση των παλιννοστούντων και αλλοδαπών μαθητών στο ελληνικό σχολικό σύστημα με την αναζήτηση μέτρων προσαρμογής του συστήματος αυτού στις ιδιαίτερες προϋποθέσεις και ανάγκες τους.

Η ομάδα εργασίας - της οποίας είχα την επιστημονική ευθύνη στη Θεσσαλονίκη - κατέθεσε τον Μάιο του 1999 το διδακτικό υλικό «**Καλώς ήρθες**», υλικό κατάλληλο για την *ταχύρυθμη* διδασκαλία της Νέας Ελληνικής ως δεύτερης γλώσσας στην Πρωτοβάθμια Εκπαίδευση. Το υλικό μπορεί να καλύπτει τις πρώτες βασικές γλωσσικές ανάγκες παλιννοστούντων και αλλοδαπών μαθητών συντελώντας στην ταχύρυθμη γλωσσική εκπαίδευση τους στο επίπεδο γλωσσομάθειας I, όπως προβλέπει και η σχετική νομοθεσία. Το υλικό είναι πρωτότυπο, έχει κατατεθεί και σε ηλεκτρονική μορφή και λόγω του ταχύρυθμου χαρακτήρα του ήταν σημαντική βοήθεια για τους εκπαιδευτικούς στο Δημοτικό Σχολείο

- 1993 - 1994: Επιστημονική συνεργάτης στην πρώτη φάση του ερευνητικού προγράμματος C.A.R.P.E. D.M «**Παραγωγή διδακτικού υλικού για εξειδικευμένη γλωσσική κατάρτιση**», το οποίο το οποίο υλοποιήθηκε στο Α.Π.Θ., Πρόγραμμα Lingua, Δράση III

Στο πρόγραμμα έγινε παραγωγή διδακτικού υλικού για εξειδικευμένη γλωσσική κατάρτιση των ομάδων - στόχων: διοικητικών υπαλλήλων του Α.Π.Θ. και των Πανεπιστημίων Limerick / Ιρλανδία και Paul Valery, Montpellier III / Γαλλία. Ο σχεδιασμός και η παραγωγή των διδακτικών υλικών βασίστηκε στο curriculum που αναπτύχθηκε ειδικά για τις συγκεκριμένες ομάδες-στόχους, αφού προηγήθηκε η ανάλυση των γλωσσικών αναγκών τους στον εργασιακό τους χώρο.

Στο πρόγραμμα είχα την επιστημονική ευθύνη και τον συντονισμό της ερευνητικής ομάδας που είχε ως αντικείμενο τη γερμανική γλώσσα.

- 1987: Επιστημονική συνεργάτης στο ερευνητικό πρόγραμμα: **«Σχολική επανένταξη παλιννοστούντων μαθητών στα σχολεία Αποδήμων Αθήνας και Θεσσαλονίκης. Προβλήματα και προοπτικές»** το οποίο συντόνισε το οποίο συντόνισε ο Τομέας Παιδαγωγικής Φ.Λ.Σ. Ε.Κ.Π.Α. , Πρόγραμμα του Υπουργείου Παιδείας (2^ο Κοινοτικό Πλαίσιο Στήριξης)

Το πρόγραμμα μπορεί να θεωρηθεί σαν συμπληρωματικό του επόμενου, επειδή διερεύνησε τα προβλήματα ένταξης στο σχολικό περιβάλλον καθώς και τα προβλήματα στην ελληνική και στη δεύτερη γλώσσα που έχουν τα παιδιά που παλιννοστούν και φοιτούσαν στα ειδικά εκείνη την εποχή για αυτή την ομάδα των μαθητών σχολεία Αποδήμων στην Αθήνα και στη Θεσσαλονίκη. Στο πρόγραμμα είχα την επιστημονική ευθύνη για την έρευνα στην ευρύτερη περιοχή της Θεσσαλονίκης.

- 1986 - 1990: Επιστημονικώς υπεύθυνη σε συνεργασία με τον Prof. Dr. W.Steinig / Universität Siegen για το πρόγραμμα: **“Sprachprobleme griechischer Remigrantenkinder”**.

Το πρόγραμμα είχε σαν στόχο να διερευνήσει τις δυνατότητες και τις δυσκολίες στην ελληνική και γερμανική γλώσσα που έχουν τα παιδιά που παλιννοστούν από τη Γερμανία και πηγαίνουν σε Δημόσια ελληνικά σχολεία στην επαρχία και στα μεγάλα αστικά κέντρα. Ευρύτερος στόχος ήταν να διαπιστωθούν σε άμεση συνάρτηση με τα γλωσσικά προβλήματα και οι γενικότερες δυσκολίες ένταξης που έχουν οι μαθητές αυτοί στο σχολικό περιβάλλον.

Η συλλογή των πληροφοριών έγινε με γραπτά ερωτηματολόγια και προφορικές συνεντεύξεις καταγραμμένες σε μαγνητόφωνο από αντιπροσωπευτικό δείγμα (N=75) σε ολόκληρο τον βορειοελλαδικό χώρο. Η στατιστική επεξεργασία και αξιολόγηση των ερευνητικών δεδομένων που έγινε σε συνεργασία με τον Prof. Dr. D.Hopf / Universität Potsdam δείχνει ότι τα συμπεράσματα της έρευνας μπορούν να ερμηνευθούν σε σχέση με τις γενικότερες διαστάσεις της διγλωσσίας.